

Diakonia

zawsze dla ludzi

lutym 2011

Europejski Rok Wolontariatu 2011

Europejski Rok Wolontariatu, który obchodzimy w 2011 roku, ma na celu tworzenie sprzyjającego otoczenia dla wolontariatu w Unii Europejskiej oraz szerzenie wiedzy o jego wartości i znaczeniu.

Według definicji Centrum Wolontariatu w Polsce, **wolontariat to dobrowolna, bezpłatna, świadoma działalność na rzecz innych, wykraczająca poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie**. Każdy ma prawo być wolontariuszem, niezależnie od płci, rasy, narodowości, wyznania, przekonań politycznych, wieku czy stanu zdrowia. Wolontariat daje szansę wykorzystania własnych umiejętności i doświadczeń w nowych dziedzinach, zawarcia przyjaźni, zaangażowania społecznego.

Poziom zaangażowania Polaków w wolontariat jest znacznie niższy niż średnia w Unii Europejskiej wynosząca 23 proc. (**Raport on Volunteering in the European Union, Study conducted by GHK for the European Commission, Febr. 2010**). W 2009 roku tylko 12,9 proc. Polaków zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poświęciło czas na pracę w organizacji społecznej lub w grupie nieformalnej.

Szacuje się jednak, że wszystkich pracujących bez wynagrodzenia Polaków jest nawet kilka milionów. Są to osoby działające na rzecz związków wyznaniowych, Kościołów i parafii. Wyliczono, że polscy wolontariusze poświęcają na pomaganie innym od pięciu do dziesięciu godzin tygodniowo.

W ramach Diakonii Polskiej istnieje kilka form działalności wolontarystycznej. **Po pierwsze to przede wszystkim parafialne komisje diakonijne**. Znaczenie społecznych pracowników diakonijnych jest godne najwyższego uznania i ich wkład pracy jest nie do przecenienia. Komisje diakonijne utworzono w większości parafii na początku lat 90., w ramach reaktywowania pracy diakonijnej w naszym Kościele. Obecnie około 1000 osób udziela się w ten sposób w parafiach, niosąc pomoc potrzebującym w ich różnych sytuacjach życiowych. Zakres i formy działalności komisji diakonijnych to przede wszystkim: wizyty domowe, pomoc ludziom starszym, chorym i samotnym, przygotowanie świątecznych paczek na

Polska pomóc wielu rodzinom odzyskać ich domy oraz nadzieję i wiarę w ludzkie dobro. Za tę bezinteresowną pomoc serdecznie dziękujemy.

Drugą formą wolontariatu, którą Diakonia Polska prowadzi od 1998 r., **jest Wolontariat Europejski, czyli wymiana młodzieży** w ramach Unii Europejskiej. Zaznaczyć należy, że w tamtym czasie Diakonia Polska była pierwszą organizacją kościelną, która na terenie Europy Środkowo-Wschodniej włączyła się do tego projektu.

Po trzecie, po wejściu w życie *Ustawy o organizacjach pożytku publicznego i wolontariacie*, niektóre **parafie** skorzystały z tej możliwości i w ramach tej ustawy **zatrudniły blisko 100 wolontariuszy**.

Podkreślić także należy, że w obszarze Kościoła i Diakonii jest wiele osób, które udzielają się społecznie, są wśród nich członkowie rady diakonii, diakonise, rady parafialne i diecezjalne, członkowie synodu, chóry, ewangeliści i wielu innych. Poświęcają swój czas, dzielą swoje dobra duchowe czy materialne oraz niosą światło nadziei dla drugiego człowieka, będącego w trudnej życiowej sytuacji. Jest to postawa człowieka sprawiedliwego, pełnego miłości Chrystusowej.

Wszystkim wolontariuszom, społecznym pracownikom diakonijnym, ludziom dobrego serca oraz woli, składam życzenia Bożego błogosławieństwa z okazji ustanowienia Europejskiego Roku Wolontariatu.

Wanda Falk
dyrektor generalna

Wielkanoc i na Boże Narodzenie, pomoc rodzinom potrzebującym, organizacja wypoczynku wakacyjnego dla dzieci, zbiórki, aukcje, zakup leków, inne działania dostosowane do potrzeb danej parafii.

W ubiegłym roku mogliśmy także zaobserwować ogromne zaangażowanie komisji diakonijnych i parafialnych w niesienie pomocy powodzianom. Zbierając dary rzeczowe i pieniężne, mogliśmy jako Diakonia

Przegląd wydarzeń

Nowe przedszkole w planach

Dawny budynek stacji diakonijnej w **Koszalinie** będzie służył, prawdopodobnie od 2013 roku, jako ewangelickie przedszkole. Adaptacja budynku i przekształcenie go w przedszkole to wspólny projekt parafii ewangelickiej w Koszalinie, Pomorskiego Kościoła Ewangelickiego w Niemczech oraz diecezji Växjö ze Szwecji. „Mamy sygnały, że w Koszalinie jest duży deficyt, jeśli chodzi o uzyskanie miejsca w przedszkolu. Mamy budynek, który stoi i jest do wykorzystania i szkoda byłoby czegoś z tym nie zrobić” – mówi Izabela Głównka-Sokołowska, koordynatorka pracy diakonijnej w parafii.

Przedszkole ma być nieodpłatne i dostępne dla wszystkich mieszkańców Koszalina. Remont ma się rozpocząć w najbliższym miesiącu.

Nowa stacja diakonijna

Choć jeszcze nie została oficjalnie otwarta, przy parafii ewangelickiej w **Jastrzębiu Zdroju-Ruptawie** działa od stycznia br. stacja diakonijna. Oferta na razie jest skierowana do seniorów z Jastrzębia i okolic, którzy mogą skorzystać z pomocy rehabilitantki lub wybrać się na spotkanie z lekarzem, podczas którego dowiedzą się, jak dbać o swoje zdrowie w starszym wieku. Do tej pory z pomocy skorzystało już ponad 80 osób. Pomieszczenia stacji zostały wyremontowane przy wsparciu finansowym Diakonii Polskiej. Oprócz nowo powstałej stacji diakonijnej, od dziewięciu lat działa przy parafii także wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, którą wspiera Śląski Oddział Stowarzyszenia Joannitów.

Zmiana w Środowiskowym Domu Samopomocy

Z dniem 21 stycznia br. nowym dyrektorem ŚDS w **Piszu** została Joanna Jarząbek, która zastąpiła na tym stanowisku Monikę Cwalińską. Joanna Jarząbek od niemal roku jest pracownikiem ŚDS, pracuje także jako kustosz kościoła ewangelickiego w Wejsunach, działa w radzie parafialnej.

Prezenty dotarły na Ukrainę

Ponad 4500 prezentów przygotowanych w ramach akcji „Prezent pod choinkę”, koordynowanej przez Centrum Misji i Ewangelii

zacji oraz Diakonię Polską, trafiło na przełomie grudnia i stycznia do dzieci na Ukrainie. Jak poinformowała Iwona Holeksa, koordynatorka krajowa akcji z ramienia CME, „paczki trafiły do ponad 50 miejsc: parafii, szkół, domów dziecka, szpitali”.

15-lecie „Arki”

W listopadzie ub.r. Ewangelicki Dom Opieki „Arka” w **Mikołajkach** obchodził piętnastolecie działalności. Podczas uroczystego nabożeństwa bp Jan Szarek, były Prezes Diakonii oraz inicjator budowy „Arki” został odznaczony medalem Zasłużony dla Warmii i Mazur. Medalami za długoletnią służbę odznaczono także 25 pracowników Domu Opieki.

Diakonia Amsterdamska w Warszawie

W ramach niemal już 30-letniego partnerstwa i kontaktów pomiędzy Diakonią Amsterdamską i ewangelicką parafią Świętej Trójcy w **Warszawie**, Polskę odwiedziła pod koniec listopada ub. r. delegacja z Holandii. Goście z Amsterdamu spotkali się z członkami warszawskiej komisji diakonijnej oraz przedstawicielami konsystorza i Diakonii Polskiej.

10 lat Rodzinnego Domu Dziecka

Dziesięciolecie obchodził Rodzinny Dom Dziecka w **Dzięgielowie** na Śląsku Cieszyńskim, który prowadzą Aleksandra i Paweł Gołuszkowie. Diakonia otrzymała dyplom „Przyjaciela domu” za wspieranie i towarzyszenie jego mieszkańcom. Obecnie mieszka w nim siedmioro dzieci w wieku od 7 do 17 lat.

Złoty medal dla ks. Krzysztofa Mutschmanna

Za szczególne zasługi w pracy z dziećmi i młodzieżą został uhonorowany ks. Krzysztof Mutschmann, proboszcz parafii ewangelickiej w **Sorkwicach**. Złoty medal Ministra Edukacji Narodowej wręczył ks. K. Mutschmannowi wiceminister Zbigniew Włodkowski podczas nabożeństwa z okazji przypadającego w październiku ub.r. jubileuszu 20-lecia Ewangelickiej Stacji Diakonijnej w Sorkwicach. Parafia w Sorkwicach

od kilkunastu lat angażuje się w akcję *Pomoc dzieciom Czarnobyli*, którą koordynuje Diakonia Polska, goszcząc dzieci z Białorusi.

Jak zdobywać środki unijne?

Warsztaty szkoleniowe na temat możliwości pozyskiwania środków w ramach projektów EFS zorganizowała Diakonia Polska we współpracy z diecezją katowicką. Jednodniowe warsztaty odbyły się w parafii ewangelickiej w **Katowicach** na początku października ub.r. Prowadzili je Beata Flak i Andrzej Górak z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Ruszył klub seniora

Od września ub.r. działa już klub seniora przy Punkcie diakonijnym parafii ewangelickiej w **Krakowie**. Spotkania odbywają się co dwa tygodnie, przychodzi na nie około 20 osób. W ramach działalności klubu odbywają się spotkania z lekarzem geriatrą, farmaceutką, zapraszani są goście ze Stowarzyszenia „Senior na czasie”, realizowany jest także program kulturalno-rozrywkowy. Koordynatorem spotkań jest Agnieszka Godfreyów-Tarnogórska, która w krakowskiej parafii jest odpowiedzialna za pracę diakonijną.

Ewangelickie Centrum Aktywności Lokalnej pomaga rozwijać skrzydła

Aż 96 proc. uczestników zajęć w Ewangelickim Centrum Aktywności Lokalnej w **Ustroniu** podaje wzrost poczucia wartości oraz budowanie pozytywnych relacji z innymi ludźmi jako najważniejsze korzyści i umiejętności, które nabyli. Ewangelickie Centrum Aktywności Lokalnej działa od lutego 2010 r. w ramach Ewangelickiego Stowarzyszenia Maria-Marta. Osoby starsze lub z niepełnosprawnością mogą wziąć udział w warsztatach stolarskich, kulinarnych, obsługi komputera lub w zajęciach arteterapii oraz fizjoterapii. Centrum zostało uruchomione i wyposażone dzięki funduszom Diakonii Polskiej, która pozyskała partnerów zagranicznych do tego projektu.

Świątecznie dla samotnych

Osoby samotne i czujące się samotnie mogły wspólnie spędzić Święta Bożego Na-

Dzielimy się naszym największym skarbem

– rozmowa z ks. Marianem Suboczem, dyrektorem Caritas Polska

Caritas Polska obchodziła w ubiegłym roku 20-lecie działalności. Jest jedną z największych organizacji charytatywnych w Polsce, organizuje i koordynuje działania pomocowe w kraju i za granicą.

Do najbardziej rozpoznawalnych wizytówek Caritas należą doroczne akcje: Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom oraz Jaltmużna Wielkopostna. Obie akcje Caritas prowadzi wspólnie z Diakonią Kościoła Ewangelicko – Augsburgskiego, Eleos Kościoła Prawosławnego i od dwóch lat także z Diakonią Kościoła Ewangelicko – Reformowanego. O przeszłości Caritas oraz jej współczesnym wizerunku mówi ks. Marian Subocz, dyrektor Caritas Polska.

– Jak wyglądała działalność i funkcjonowanie Caritas przed 1950 rokiem?

– Caritas przedwojenna była federacją wszystkich organizacji charytatywnych zajmujących się dobroczynnością. W jej skład wchodziły dzieła prowadzone przez zakony, diecezje i parafie. Skupiano się przede wszystkim na doraźnej pomocy ubogim, a tych było wielu oraz na tworzeniu ośrodków pomocy, takich, jak szpitale, przedszkola, sierocińce, świetlice dla dzieci i młodzieży. W jadalniach parafialnych wydawano ciepłe posiłki. Opiekowano się osobami starszymi i chorymi. Caritas istniejąca od 1927 roku była instytucją bardzo dynamiczną, angażującą wiele osób i środowisk kościelnych. Ci, którzy w niej pracowali rozumieli to nie tyl-

rodzenia i witać Nowy Rok podczas wczasów świąteczno-noworocznych zorganizowanych w **Wiśle Jaworniku**. Uczestniczyło w nich 60 osób z diecezji warszawskiej, wrocławskiej, pomorsko-wielkopolskiej, katowickiej i cieszyńskiej. W programie wczasów znalazły się: wspólne kolędowanie, występ orkiestry misyjnej z Wisły, spotkanie z autorką Władysławą Magierą, czy też oglądanie filmowej wersji „Opowieści wigilijnej”. Wczasy odbyły się już po raz piętnasty.

Zebrała Danuta Lukas

ko jako chrześcijański nakaz moralny, ale i jako obowiązek patriotyczny.

– Jakie były początki Caritas w 1990 roku? Jakimi obszarami się zajmowała?

– Gdy tylko Kościół zyskał taką możliwość prawną, zaczęły powstawać w diecezjach centrale Caritas. Już w 1989 r. powstało ich 12, a w następnym – 1990 roku – utworzono Caritas we wszystkich diecezjach. Konferencja Episkopatu Polski powołała do istnienia Caritas Polska w październiku 1990 r. Na początku skupiono się przede wszystkim na budowaniu struktur diecezjalnych i parafialnych.

Już w latach osiemdziesiątych w parafiach istniały nieformalne zespoły osób zajmujących się dobroczynnością. W stanie wojennym poprzez Kościół docierała do zubożałego społeczeństwa pomoc materialna z Zachodu. Dystrybucją darów zajmowały się parafie.

To doświadczenie zostało wykorzystane przy budowaniu Parafialnych Zespołów Caritas, które obecnie skupiają około 50 tys. członków. Caritas parafialne zajmowały się pozyskiwaniem i dystrybucją darów materialnych i finansowych. Gromadziły informacje o osobach potrzebujących i szukały najskuteczniejszych form pomagania. Jednocześnie Caritas die-

cezjalne budowały swą centralę oraz specjalistyczne placówki. Są nimi jadalnie i kuchnie dla ubogich, schroniska dla bezdomnych, punkty wydawania odzieży, łaźnie, stacje opieki, domy samotnej matki, domy dziecka, ośrodki adopcyjne. Funkcjonują one dzięki zaangażowaniu pracujących tam osób oraz wolontariuszy.

Z biegiem czasu Caritas zaczęła odchodzić od pomocy typu „rozdawanie darów” na rzecz aktywizacji osób ubogich. Zamiast „dawać rybę”, co jest konieczne w wielu sytuacjach, Caritas stara się „dawać wędkę” ubogim. Dlatego zaczęły powstawać Biura Aktywizacji Bezrobotnych, Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych, Centra Integracji Społecznej, Kluby Pracy. Zajęliśmy się również analizą zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, bezdomność, dysfunkcje rodziny, aby nie tylko uwrażliwić Kościół i społeczeństwo na te problemy, ale również szukać najskuteczniejszych metod pomocy ludziom jej potrzebującym.

– Najważniejsze osiągnięcia 20 lat działalności Caritas...

– Jest ich, mówiąc nieskromnie, wiele, więc ograniczę się tylko do trzech. Cieszymy się z tego, że każdego roku 3 mln świec trafia na wigilijne stoły Polaków w kraju i za granicą. Dzięki Wigilijnemu Dziełu Pomocy Dzieciom, które ma wymiar ekumeniczny, udaje się nam nie tylko mówić o ubóstwie dzieci, ale również gromadzić środki na różne działania

Od dwudziestu lat „wnoszą światło w życie”

– 20 lat Diakonii Śląskiej

Dwudziestolecie działalności obchodziła w listopadzie ubiegłego roku Diakonia Śląska (*Slezská Diakonie*), jeden z zagranicznych partnerów Diakonii Polskiej. Umiejscowiona w regionie śląsko-morawskim, Diakonia Śląska jest jedną z największych organizacji charytatywnych w Czechach.

Diakonia Śląska podjęła na nowo swoją działalność w listopadzie 1990 r. Nawiązywała tym samym do przedwojennej pracy diakonijnej ks. Karola Kulisza na tym terenie. Mottem jej działań stała się parafraza słów tekstu biblijnego o światłości z *Ewangelii Mateusza*: „Wnosimy światło w życie ludzi potrzebujących”.

Podczas obchodów 20-lecia Diakonii Śląskiej w dniach 5-7 listopada ub.r. odbyły się m.in.: koncert Jiřího Zmožka, znanego czeskiego kompozytora i pieśniarza, międzynarodowa konferencja pod hasłem *Znaczenie współpracy partnerskiej w Diakonii*, oraz nabożeństwo dziękczynne.

Podczas nabożeństwa nastąpiło także pożegnanie długoletniego dyrektora Diakonii

Śląskiej Česlava Santariusia i wprowadzenie na to stanowisko Zuzany Filipkovej.

Obecnie Diakonia Śląska prowadzi 52 różne centra pomocy oraz programy, które oferują około sto rodzajów usług socjalnych. Poza tym działają kawiarenki, centra pomo-

Česlav Santarius

pomocowe, których beneficjentami są dzieci.

Niewątpliwie wielkim sukcesem Caritas jest rozwój wolontariatu chrześcijańskiego. Obecnie mamy 107 tys. wolontariuszy dorosłych, dzieci i młodzieży. Ideę miłosierdzia udało się nam zaszczepić w tak wielu wspaniałych sercach i ona promieniuje dobrem każdego dnia. Przygotowaliśmy podręczniki do duchowej formacji wolontariuszy oraz przygotowaliśmy do pracy z nimi liderów w diecezjalnych oddziałach Caritas. Trzecim ważnym osiągnięciem są „Okna Życia”, dzięki którym w ciągu 5 lat udało się ocalić życie ponad 40 noworodkom.

– Jaka jest współczesna Caritas?

– Współczesna Caritas chce być organizacją prężną, skuteczną, szybko i odpowiedzialnie odpowiadającą na ludzkie potrzeby. Staramy się „frunąć” na dwóch skrzydłach – budować

specjalistyczne placówki pomocowe oraz wolontariat parafialny i szkolny. Staramy się pogłębić ewangeliczną motywację działania naszych pracowników i wolontariuszy. Zależy nam na tym, aby nasza posługa ubogim i potrzebującym wsparcia, była świadectwem miłości do Boga i bliźnich, a nie tylko czystą filantropią. Pracując dla ubogich i z ubogimi, chcemy dzielić się z nimi naszym największym skarbem – Bogiem.

– Caritas współpracuje też ekumenicznie...

– Jesteśmy wdzięczni Bogu za „ekumenizm miłosierdzia”, który wydaje się daleko bardziej rozwinięty od ekumenizmu na płaszczyźnie teologii czy liturgii. Bardzo cenimy sobie współpracę z Diakonią Kościoła Ewangelicko – Augsburgskiego i Eleos Kościoła Prawosławnego. Nie wyobrażamy sobie, żeby tej współpracy nie było. Wigilijne Dzieło Pomocy

„Na początku na pewno nie było łatwo, ponieważ brakowało odpowiednio wykształconych ludzi, ekspertów. Urzędnikom natomiast brakowało innego spojrzenia na sprawę. Wiele przepisów było niejasnych albo ich jeszcze w ogóle nie było. Ustawę o pomocy społecznej przyjęto dopiero w 2006 r.

Usługi, które świadczymy, są dostosowane do wymagań w konkretnym miejscu. To znaczy, że nie w każdym mieście czy gminie oferujemy to samo. Istnieje lista 43 różnych usług. Z tej listy Diakonia Śląska świadczy ich 37, a więc około 70 proc. możliwości. Dzisiaj, po 20 latach istnienia, zatrudniamy blisko 550 osób. Można więc powiedzieć, że jesteśmy znaczącym pracodawcą”.

Česlav Santarius w rozmowie z Iwą Luptową, tygodnik „Horyzont” z 2.11.2010, tłum. D. Lukas

„Nie wszyscy pracownicy są osobami wierzącymi lub należą do Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburgskiego Wyznania czy do innych społeczności. Nie jest to wymagane. Diakonia Śląska oczekuje tylko akceptacji i poszanowania dla podstawowych wartości chrześcijańskich, które są częścią naszej misji.

Diakonii Śląskiej udało się w praktyczny sposób zrealizować dziedzictwo naszej stuletniej historii. Byłoby nieodpowiedzialnie wobec Kościoła i jego członków nie wykorzystać zaistniałych po 1989 roku możliwości”.

Česlav Santarius w: Gustav-Adolf-Blatt, 1/2011, tłum. D. Lukas

cy dla matek, kluby seniorów, warsztaty pracy chronionej.

Danuta Lukas

Dzieciom, Jałmużna Pasyjna, to tylko dwie akcje ogólnopolskie, które prowadzimy wspólnie, ale pokazują one, że chrześcijanie mogą zjednoczyć się w dawaniu świadectwa, że Bóg jest miłością. Mam nadzieję, że zrodzą się nowe inicjatywy i działania, których beneficjentami będą ubodzy. Dzięki naszym kontaktom możemy lepiej się poznać i zaufać jedni drugim.

Rozmawiała Danuta Lukas

Diakonia
zawsze dla ludzi

Redakcja: **Danuta Lukas**
Korespondencję prosimy kierować pod adresem:
Diakonia Kościoła Ewangelicko – Augsburgskiego, ul. Miodowa 21, 00-246 Warszawa, mail: info@diakonia.org.pl